

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

**ต่อต้าน
คอร์รัปชัน**
ACT NOW : ร่วมกันรู้ ก่อร่วมกันทำ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไถ่ศูนย์
อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายด้านการทุจริตเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบด้านลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานและผู้บริหารทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นภาวะเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินงานขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการทำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองภัยศูนย์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองภัยศูนย์ จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยง เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองภัยศูนย์

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	๑
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
กรอบการประเมินความเสี่ยง	๓ - ๔
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๔
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖	๕ - ๖

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกัยคุนย์ อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร ทั้งนี้การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้องค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันหนึ่งว่า การดำเนินงานขององค์กรจะไม่มีการทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานประจำ

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษา และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์การข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่มีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไป

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้องมีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้ อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๓. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรที่มีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๔. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองก้อยศูนย์ จะแบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่

๑. ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาตตาม พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงศิษฐ์ อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยง ที่อาจจะ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง					มาตรการ ป้องกันเพื่อ ไม่เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัด สำเร็จ
						ต่ำ มาก	ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก		
๑	การจัดซื้อ จัดจ้าง	การกำหนด คุณลักษณะ เฉพาะของ วัสดุและ ครุภัณฑ์ที่จะ จัดซื้อ	การกำหนด รายละเอียด คุณลักษณะ ของพัสดุ หรือ ครุภัณฑ์ที่ จัดซื้อจัด จ้าง	การกำหนด รายละเอียด คุณลักษณะ เฉพาะของ พัสดุหรือ ครุภัณฑ์เพื่อ เอื้อประโยชน์ ให้กับ ผู้ประกอบการ รายใดราย หนึ่ง	กฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ ที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติ จัดซื้อจัดจ้าง และการบริหาร พัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐				✓		๑.ห้ามมิให้ เจ้าหน้าที่ซึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ เกี่ยวกับการ จัดซื้อจัดจ้าง เข้าไปมีส่วน ได้ส่วนเสีย กับผู้ยื่น ข้อเสนอหรือ คู่สัญญา	การจัดซื้อ จัดจ้าง เป็นไป ตาม กฎหมาย ระเบียบ หนังสือ สั่งการ
๒	การเบิก เงินค่าเช่า บ้าน	การเบิกเงิน ราชการตาม สิทธิ	เจ้าหน้าที่มี เจตนา บิดเบือนข้อมูล และเบิกเงิน ราชการ ตามสิทธิ เป็นเท็จ	ผู้มีสิทธิได้รับ ค่าเช่าบ้าน จัดทำสัญญา เช่าในวงเงินที่ เช่าในราคาที่ สูงกว่าความเป็น จริง เพื่อ ต้องการนำมา เบิกตามสิทธิ ในวงเงินที่ เพิ่มขึ้น	ระเบียบ กระทรวง มหาดไทย ว่าด้วย ค่าเช่าบ้านของ ข้าราชการส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และ แก้ไขเพิ่มเติม	✓					๑.แต่งตั้ง คณะกรรมการ การติดตาม และ ตรวจสอบ การเบิกค่า เช่าบ้านของ ผู้ใช้สิทธิ เบิก โดยทำ การติดตาม ลงพื้นที่ที่ ตรวจสอบ หรือ สอบถาม ข้อมูลจาก บุคคล ใกล้ชิด อย่าง เคร่งครัด เพื่อให้ทราบ ข้อเท็จจริง หากพบว่าผู้ ขอใช้สิทธิ ไม่ได้พัก อาศัยอยู่จริง องค์กร จะต้อง ดำเนินการ ทางวินัย	การเบิก จ่ายเงิน ค่าเช่า บ้านมี ความ ถูกต้อง ตาม ระเบียบ ค่าเช่า บ้านของ ข้าราชการ ส่วน ท้องถิ่น

ที่	โครงการ/ กิจกรรม	ประเด็น ขั้นตอน/ กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยง ที่อาจจะ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม/ ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับของความเสี่ยง					มาตรการ ป้องกันเพื่อ ไม่เกิดการ ทุจริต	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
						ต่ำ มาก	ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก		
๓	การใช้ ทรัพย์สิน ของทาง ราชการ เพื่อ ประโยชน์ ส่วนตัว	การนำ รถยนต์ ราชการไปใช้ เพื่อ ประโยชน์ ส่วนตัว	เจ้าหน้าที่ นำรถยนต์ ของราชการ ไปใช้เพื่อ ประโยชน์ ส่วนตัว	การนำรถยนต์ ราชการไปใช้ ส่วนตัว เช่น การออกนอก เส้นทาง การ นำรถราชการ ไปใช้ธุระ ส่วนตัว	ระเบียบ กระทรวงมหาด ไทยว่าด้วยการ ใช้และรักษา รถยนต์ของ องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๔ และแก้ไข เพิ่มเติม		✓				๑.หัวหน้า หน่วยงาน ต้องควบคุม กำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ การใช้ ทรัพย์สินของ ทางราชการ ให้เป็นไป ตามระเบียบ	การใช้ รถยนต์ เป็นไป ตาม ระเบียบ คำสั่ง หนังสือ สั่งการ ที่ เกี่ยวข้อง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบประเมินความเสี่ยง

หน่วยตรวจสอบภายในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองก้อยศูนย์

(นางสาวสวีน ปันทะบัวศรี)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล วิชาการราชการแทน
นักวิชาการตรวจสอบภายใน

ผู้รายงาน